

Informatienota

Datum vergadering	: 29 juni 2021
Registratienummer	: GZDGBW/ IN/082
Portefeuillehouder	: Sietske Klein – de Jong
Bijlage(n)	: -
Onderwerp	: Implementatienota Omgevingswet en Omgevingsloket

Onderwerp

Informatienota stand van zaken implementatie Omgevingswet en stand van zaken omgevingsloket (beleggen V-taken bouwen bij gemeente West Betuwe)

Kennisnemen van

- Stand van zaken met betrekking tot de implementatie van de Omgevingswet;
- Stand van zaken omgevingsloket (beleggen V-taken bouwen bij gemeente West Betuwe).

Inleiding

Graag informeren wij u in deze nota over een aantal relevante onderwerpen met betrekking tot de invoering van de Omgevingswet. Ook informeren wij u bij over de stand van zaken van het omgevingsloket (beleggen V-taken bouwen bij de gemeente West Betuwe).

Kernboodschap

1. Stand van zaken implementatie Omgevingswet

a. Uitstel van de Omgevingswet

Wellicht heeft u het ook al gehoord. Op 26 mei 2021 heeft de Minister besloten de inwerkingtreding van de Omgevingswet met een half jaar uit te stellen. De nieuwe datum wordt daarmee 1 juli 2022. Een belangrijke reden voor dit uitstel is dat het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) nog niet goed genoeg werkt.

De komende weken zullen we meer duidelijkheid krijgen over de gevolgen van dit uitstel en kunnen we onze huidige planning hierop aanscherpen. Hierbij zullen we rekening houden met de bestuurlijke wisseling na de gemeenteraadsverkiezingen. Vanzelfsprekend proberen we daarbij zoveel mogelijk vast te houden aan de reeds vastgestelde planning. Uitstel zorgt immers voor vertraging en brengt meer kosten met zich mee, zodat we de extra werkzaamheden tot een minimum willen beperken.

b. De komende maanden leggen wij een aantal besluiten aan u voor.

Veel bestaande verordeningen zullen moeten worden herzien. Te denken valt onder andere aan de: legesverordening, verordening op de commissie ruimtelijke kwaliteit, nadeelcompensatie en

mandaatregelingen. Het is gebruikelijk hierbij gebruik te maken van modelverordeningen van de VNG, die vervolgens passend gemaakt worden naar de eigen gemeentelijke situatie. De VNG heeft veel van deze modelverordeningen nog niet gepubliceerd, waardoor wij deze nog niet kunnen verwerken naar een West Betuwse verordening. Door deze trage landelijke voorbereiding schuift de besluitvorming in de raad in de planning op en dat betekent dat u in de periode november t/m januari een groot aantal besluiten voorgelegd zult krijgen. Eerdere besluitvorming hierover is helaas niet mogelijk. En, gelet op de komende gemeenteraadsverkiezingen kunnen we de besluitvorming ook niet te ver naar achteren verschuiven. Juist omdat de maanden rondom de gemeenteraadsverkiezingen vaak worden gezien als beleids- en besluitluw. Belangrijke of ingrijpende besluiten worden in deze maanden vaak niet genomen.

c. Stand van zaken participatiebeleid

Het opstellen van het participatiebeleid loopt volgens schema. Conform planning staat vaststelling gepland voor de raadsvergadering in september 2021. Ook nu de Omgevingswet is uitgesteld, gaat het vaststellen van het participatiebeleid gewoon door. Het participatiebeleid is namelijk breder dan alleen een verplichting onder de Omgevingswet en is voor onze gemeente zeer belangrijk.

d. Stand van zaken omgevingsvisie

Elke gemeente dient voor 2024 een omgevingsvisie vast te stellen. In tegenstelling tot de eerder met u gedeelde planning, zal de omgevingsvisie 1.0 niet in december 2021, maar in februari 2022 ter vaststelling aan de raad worden aangeboden. Hiermee borgen we de zorgvuldigheid en dat heeft als voordeel dat zowel uw gemeenteraad als de samenleving beter bij de inhoud van de omgevingsvisie betrokken kan worden. Graag gaan we in september met u verder in op de inhoud van de omgevingsvisie 1.0. Zoals de naam 1.0 doet vermoeden, zal deze omgevingsvisie in de komende jaren verder worden uitgediept. Zoals bij veel instrumenten onder de Omgevingswet zal monitoring en evaluatie leiden tot aanscherping en bijstelling in latere versies.

e. Stand van zaken omgevingsplan

Op 25 mei 2021 heeft u het plan van aanpak voor het omgevingsplan met de bijbehorende richtinggevende kaders voor implementatie van het omgevingsplan vastgesteld. Hiermee zetten we de eerste stap richting het definitieve omgevingsplan wat uiterlijk in 2029 gereed moet zijn.

Vanaf datum inwerkingtreding Omgevingswet (1 juli 2022) hebben we een omgevingsplan van rechtswege. Dit is het tijdelijke omgevingsplan en is een samenvoeging van alle bestaande bestemmingsplannen, verordeningen en de zogenaamde bruidsschat (dat zijn alle huidige rijksregels die met de komst van de Omgevingswet overgedragen worden aan gemeenten. Het is dan aan gemeenten om deze 'oude' rijksregels één op één over te nemen, gewijzigd over te nemen of te laten vervallen). Door veelvuldig te oefenen, zijn wij bij inwerkingtreding klaar om te werken met dit tijdelijk omgevingsplan.

f. Digitaal stelsel Omgevingswet

Onze gemeente is aangesloten op het DSO. We hebben de benodigde applicaties aangekocht en hebben deze draaiend en gekoppeld met de landelijke voorziening. Wij zijn nu bezig met het voeden van deze applicaties, zodat we bij inwerkingtreding in staat zijn beleid en aanvragen uit te wisselen met de landelijke voorziening. Ook leert de ambtelijke organisatie hoe met deze systemen te werken. Daarmee zijn we klaar voor inwerkingtreding. Echter, op landelijk niveau kan een aantal aspecten rondom het DSO nog niet goed ingeregeld worden. Hier zijn wij als gemeente van afhankelijk. Het uitstel van de wet zal voldoende zijn het DSO ook op landelijk niveau goed te laten werken.

g. Adviesrecht en verplichte participatie bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (OPA's)

Het is aan de gemeenteraad om categorieën van gevallen aan te wijzen waarbij zij gebruik wil maken van haar adviesrecht bij het verlenen van een buitenplanse opa (afwijking van de regels in het omgevingsplan). Ook kan de gemeenteraad gevallen aanwijzen waarbij participatie verplicht wordt gesteld (ook dit geldt alleen in gevallen van buitenplanse opa's). U heeft op 25 mei 2021 deze lijst van categorieën van gevallen voor adviesrecht en participatie bij buitenplanse opa's vastgesteld.

h. Stand van zaken Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb)

De wet Kwaliteitsborging voor het bouwen zorgt voor meer toezicht en controle in de bouw. De wet gaat stapsgewijs in per 1 juli 2022. Het nieuwe stelsel geldt eerst alleen voor bouwwerken in de laagste risicoklasse. Dit zijn bijvoorbeeld eengezinswoningen en simpele bedrijfspanden. Dat geeft alle betrokken partijen de kans om ervaring op te doen met de nieuwe werkwijze voor toezicht in de bouw.

Gemeente West Betuwe bereidt zich samen met de ODR voor op de Wkb om de wet goed uit te kunnen voeren per 1 juli 2022. Door de ODR wordt de gemeente voorzien van informatie waarmee zij haar opdracht aan de ODR, beleid, legesverordening en begroting kan aanpassen aan de Wkb. Dit alles gebeurt in afstemming met het regionale overleg met de gemeentelijke projectleiders Omgevingswet binnen Rivierenland. Daarnaast ontvangen de ambtelijke en de bestuurlijke opdrachtgevers van de ODR periodiek updates over de stand van zaken. Ook voor de Wkb geldt dat deze mogelijk uitgesteld wordt. Zodra we meer weten, zullen we u hiervan op de hoogte brengen.

2. Stand van zaken Omgevingsloket (Beleggen V-taken bouwen bij gemeente West Betuwe)

a. Samenvatting

Op 21 april 2020 besloot uw Raad het volgende: 'Start een procedure op om in deze raadsperiode de vergunningstaken te beleggen bij de gemeente West Betuwe en de Toezicht- en Handhavingstaken te beleggen bij de ODR, waarbij technische kennis voor constructiebeoordelingen bij de ODR blijft worden afgenomen'. Op 21 oktober 2020 werd u geïnformeerd over de start van deze procedure en de gefaseerde aanpak van het College. In de eerste fase wordt met eigen mensen de dienstverlening aan de inwoners en bedrijfsleven

verbeterd, in de tweede fase begint doorontwikkeling in het kader van de nieuwe Omgevingswet en wordt o.a. de toetsing van bouwvergunningen in eigen beheer gedaan.

Het uitstel van de Omgevingswet (naar 1 juli 2022) is niet van invloed op het inrichten van het omgevingsloket. De eerste fase krijgt de vorm van een West Betuws omgevingsloket en zal in september 2021 operationeel zijn. Hiermee ligt de eerste fase van het beleggen van de V-taken bouwen bij de gemeente West Betuwe op schema.

b. Toelichting

Het omgevingsloket van fase 1 betekent na de zomer een majeure verbetering van de dienstverlening aan onze eigen inwoners en ons bedrijfsleven, die al voldoet aan het regime van de nieuwe Omgevingswet. Dit doen we door de regie op de informatievoorziening over omgevingsvergunningen en regie op het vergunning-proces weer eigen huis te halen. (De toetsing van de vergunning zelf blijft nog bij de ODR).

Onze inwoners of bedrijven kunnen terecht bij de gemeente West Betuwe voor:

- Informatie over omgevingsvergunningen (bijv. wanneer nodig en wanneer niet, hoe vraag ik die aan, hoe lang duurt het, enzovoorts);
- Aanvraag omgevingsvergunning (via onze website naar het – wettelijk verplichte - OLO/DSO. Eventueel met onze hulp);
- Voortgangsinfo van lopende vergunningaanvragen;
- Inzage in bouwdoSSIers en informatie over bodemgesteldheid (gaat einde dit jaar geheel digitaal);
- Een gesprek over een voorgenomen initiatief of voorgenomen vergunningaanvraag (altijd via DSO/ Djuma);
- Vragen over milieuvergunningen gaan – conform wetgeving - rechtstreeks door naar de ODR .

Contact hierover vindt plaats via ons algemene telefoonnummer, onze website of algemene mail. Ons team publiek zorgt voor eenvoudige informatievoorzieningen en verbind naar de juiste personen door. We maken dus gebruik van de bestaande en bij het publiek bekende kanalen.

In feite is er sprake van een continue proces tussen een eerste initiatief en contact met een gemeentebtenaar en de uiteindelijke vergunningverlening. In het omgevingsloket vindt dit (onder het regime van de nieuwe Omgevingswet) plaats onder regie van de gemeente West Betuwe. Dit betekent dat de klant niet merkt dat de ODR een rol heeft in het proces, ook al wordt over specifieke aanvragen met ODR-medewerkers gesproken.

De proces en de bijbehorende dienstverleningsregie zijn in handen van de te werven procesregisseur omgevingsloket, die hiërarchisch door de teamleider RO wordt aangestuurd.

Onderdeel van het loket is een 'team kwaliteit' die prestaties beoordeelt en verbetert op grond van de tussen WB en de ODR op te stellen waarderings- en procescriteria. Waarderingscriteria zijn

bijvoorbeeld: hoe beoordelen klanten en medewerkers de processen, de bejegening van de medewerkers, de informatievoorziening, het gemak van de digitale omgeving, enzovoorts. De criteria worden voorzien van een indicator en een streefwaarde.

Procescriteria zijn bijvoorbeeld het in een keer goed doorverbinden, terugbelverzoeken binnen twee werkdagen afhandelen, vergunningverlening regulier binnen 8 weken realiseren, flitsvergunning binnen 5 werkdagen afhandelen, complete aanvragen binnen 3 weken en efficiency.

Dagelijks wordt het aantal digitaal binnengekomen aanvragen gescreend en in de juiste behandelroute gestopt. De bulk (geschat wordt 70% van de aanvragen die voldoen aan bestemmingsplannen) wordt vervolgens direct door de ODR-collega's afgehandeld, conform de waarderings- en procescriteria zoals die worden vastgelegd met de ODR.

De organisatie is op dit moment aan de slag met het bouwen van het nieuwe procesmodel, het werven van de noodzakelijke medewerkers, het trainen van onze medewerkers en die van de ODR, het ontwikkelen van waarderings- en proces-criteria en het aanpassen van onze website en ICT-systemen.

Dit ligt op schema.

Financiën

De gemeenteraad heeft voor de implementatie van de Omgevingswet (tot en met 2024) een totaalbudget van € 2,2 miljoen euro beschikbaar gesteld. Dit bedrag is later naar € 1,9 miljoen euro bijgesteld (door maatregel 50 bij West Betuwe Financieel in Evenwicht (WBFIE)). Binnen dit incidentele budget is voldoende ruimte om een eventueel uitstel van 3 tot 6 maanden op te vangen. De structurele (negatieve) effecten van de Omgevingswet worden gekoppeld aan de komende bestuurlijke keuzes inzichtelijk gemaakt en derhalve als risico-paragraaf in de perspectiefnota meegenomen. Wat de structurele effecten precies gaan bedragen hangt mede af van een aantal lokale bestuurlijke keuzes (ook wel decentrale afwegingsruimte genoemd).

Voor wat betreft het beleggen van de VTH-taken bouwen bij gemeente West Betuwe betreffen de projectkosten de komende jaren incidenteel € 650.000,-. Structurele kosten voor de eerste fase worden vanaf 2022 begroot op € 180.000,- (het casemanagement, KCC en kosten voor licenties postafhandeling). In de Perspectiefnota 2022 is het omgevingsloket meegenomen als nieuw beleid, dat onvoorzien, onuitstelbaar en onvermijdbaar is en voorgesteld wordt dit te verwerken in de programmabegroting 2022.

Communicatie

Zodra er meer duidelijkheid komt over de datum van inwerkingtreding, zullen we uw raad hiervan direct op de hoogte brengen. Ook hebben wij een aantal persberichten klaar liggen (afhankelijk van de datum inwerkingtreding). Deze kunnen dan gelijk worden ingezet.

Vervolg

- Wij zullen u 2 tot 3 keer per jaar met een informatienota op de hoogte brengen van de stand van zaken rondom de invoering van de Omgevingswet en de stand van zaken omgevingsloket (beleggen V-taken bouwen bij de gemeente West Betuwe).
- Tot aan de datum van inwerkingtreding Omgevingswet zult u meerdere besluiten moeten nemen. Ondanks dat we proberen deze besluiten uit te smeren over de komende maanden, zal het leeuwendeel hiervan in tussen november 2021 en januari 2022 aan u worden aangeboden.

Bijlage(n) n.v.t.

Suggestie ter afhandeling

Voor kennisgeving aannemen

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe,
de secretaris, de burgemeester,
Karen Coesmans Servaas Stoop